

GEÇMİŞTE BUGÜN

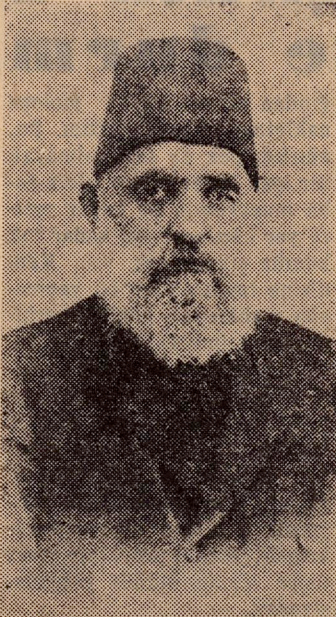
Feridun Fazıl Türbentci

Küçük Sait Paşa'nın ölümü

42 yıl evvel bugün, 29 Şubat 1914 de Küçük Sait Paşa ölmüştü. Sait Paşa 1838 de Erzurumda doğmuştur. Tahran maslahatgüzarlığında bulunmuş olan Ankaralı Ali Namık Efendinin oğludur. İlk tahsilini Erzurumda yapmış, İstanbul'a gelerek Meclisi Valâ mazbata odasına girmek suretiyle memuriyet hayatına atılmış, zekâsiyle kendisini tanıtmış, kısa zamanda terfi ve tefeyyüz etmiş, sadaret mektupçusu iken Sultan İkinci Hamide mabeyn başkâtibi olmuştur. 1879 da ilk defa Başvekil ünvanıyla sadaret makamına gelmiştir. Bu ilk sadareti yedi aydan biraz fazladır.

Sait Paşa, yedisi Sultan Hamit ve ikisi de Sultan Mehmet Reşat devirlerinde olmak üzere tam dokuz defa sadrazam olmuştur. Osmanlı tarihinde bu vazifeye en fazla gelen zat Sait Paşadır. Bununla beraber sadaretleri kısa sürmüştür.

Mecmuu yedi sene bir ay, on bir gündür.

Yakın tarihimizin siyaset pirlerinden olarak gösterilen

Sait Paşanın hayat hikâyesi bu sütunlara sığmayacak kadar uzun ve hâdiselerle doludur. Şimdiye kadar lehinde ve aleyhinde birçok şeyler yazılmıştır. Hatıraları da neşredilmiştir. Sait Paşanın oynadığı başlıca rollerden biri, 31 mart irtica hâdisesi üzerine Yeşilköyde ve sonra da İstanbulda Meclisi Millî halinde toplanan ayan ve mebusanın müşterek içtimasına ayan reisi sıfatıyla riyaset etmesi ve velinimetî Sultan İkinci Abdülhamidin hal'inde söz sahibi olmasıdır. Bazı müverrihler, bunu hoş görmezler.

Son sadaretinden 1912 yılı temmuz ayında ayrılan Sait Paşa ile beraber muvakkat bir zaman için İttihat ve Terakki Fırkası da iş başından düşmüştü. Bundan sonra ayan reisi olarak vazife görmüş, yetmiş altı yaşında iken ölmüştür. Mezarı Eyüb türbesi met-halinde ve bir ağaç altındadır.